

Ο Άγιος ένδοξος Μεγαλομάρτυρας Προκόπιος (+ 8 Ιουλίου)

/ Το Συναξάρι της Πεντηκοστής / Συναξαριακές μορφές

[Άγιος Νικόδημος ο Αγιορείτης](#)

Ο μέγας αυτός και περιβόητος ανάμεσα στους μάρτυρες Προκόπιος, έζησε στα χρόνια του αυτοκράτορα Διοκλητιανού κατά το έτος 290. Καταγόταν από την πόλη Αιλία, δηλαδή την Ιερουσαλήμ, γεννημένος από πατέρα ευσεβή και Χριστιανό. Χριστοφόρο στο όνομα, από μητέρα όμως ασεβή και που προσκυνούσε τα είδωλα και λεγόταν Θεοδοσία. Αφού λοιπόν ο πατέρας του Αγίου πέθανε, τον ανέτρεφε η μητέρα του με την ελληνική θρησκεία. Όταν ο Άγιος έ-γινε άνδρας στην ηλικία, τότε τον πρόσφερε η μητέρα του στο βα-σιλιά Διοκλητιανό, ο οποίος τότε ζούσε στην Αντιόχεια, και αφού τον παρεκάλεσε και του έδωσε πολλά χρήματα, κατέπεισε τον βασι-λιά και έκανε τον υιό της δούκα της Αλεξάνδρειας.

Αμέσως λοιπόν έδωσε στον Προκόπιο ο βασιλιάς εντολές για να καταδιώκει και να τιμωρεί τους Χριστιανούς. Και λοιπόν πήγαινε νύκτα ο Άγιος στην Αλεξάνδρεια, επειδή ήταν δύσκολη η οδοιπορία κατά την ήμερα, για την υπερβολική ζέστη που υπάρχει σ' εκείνα τα μέρη. Όταν έφθασε σε απόσταση τριάντα μιλίων από την πόλη Απάμεια, που βρίσκεται στην Κοίλη Συρία και ονομάζεται από τους Τούρκους Χαμάν, Μητρόπολις όντας υπό τον Αντιόχειας, ενώ τον ακολουθούσαν και οι δυο νούμεροι, δηλαδή δυο άρχοντες αξιωματικοί, τότε έγινε σει-σμός και αστραπές. Ακούει ακόμη φωνή, που ήλθε από τον Ουρανό καλώντας τον με το όνομά του Νεανία, (διότι έτσι λεγόταν προη-γουμένως ο Άγιος).

Και η θεία φωνή κατηγορούσε τον δρόμο που έκαμνε και τον απειλούσε, ότι θα τον θανατώσει, επειδή πηγαίνει να κάνει κατά των Χριστιανών πόλεμο. Ο Άγιος από την καλή διάθεση της ψυχής του κινούμενος, αμέσως ονόμασε Κύριο αυτόν που τον κάλεσε. Οπότε και ο Κύριος καθαρώτερα του εμφανίσθηκε. Διότι του εμφανίσθηκε Σταυρός κρυστάλλινος στο είδος και από τον Σταυρό βγήκε φωνή που έλεγε· «Εγώ είμαι ο εσταυρωμένος Ιησούς, ο του Θεού Υιός». Από την οπτασία λοιπόν αυτή, αφού καθοδηγήθηκε ο Άγιος, διδάχθηκε όλο το της ενσάρκου οικονομίας μυστήριο και έλαβε βέβαιη επίγνωση της πίστεως.

Οπότε επιστρέφοντας στην Σκυθόπολη πού βρίσκεται στην Κοίλη Συρία, που προηγουμένως λε-γόταν Νύσσα, λέγεται όμως από τους Εβραίους Βεθοάν, τιμημένη με Μητροπολίτη υπό τον Ιεροσολύμων· σ' αυτήν, λέω, ο Άγιος βρισκόμενος κατασκεύασε ένα Σταυρό από χρυσάφι και ασήμι σύμφωνα με τον τύπο, που του εμφανίσθηκε. Και μόλις τελείωσε ο Σταυ-ρός, του εμφανίσθηκαν τυπωμένες τρεις εικόνες έχοντας γράμματα εβραϊκά, που φανέρωναν τίνος είναι οι εικόνες. Διότι από επάνω έγραφε Εμμανουήλ, από το ένα μέρος έγραφε Μιχαήλ και από το άλλο μέρος Γαβριήλ.

Αφού ασπάσθηκε λοιπόν ο Προκόπιος και προσκύνησε τον Σταυρό και τις άγιες εικόνες που είναι σ' αυτόν, επέστρεψε στην Ιερουσαλήμ. Και επειδή εκεί έκανε νίκες και τρόπαια κατά των Σαρακηνών, οι οποίοι πολεμούσαν και λήστευαν τα εκεί περίχωρα, γι' αυτό παρακινήθηκε από την μητέρα του να προσφέρει θυσίες στα είδωλα για την νίκη. Ο Άγιος όμως έλεγε, πως έκανε την νίκη αυτή με την δύναμη του Χριστού. Οπότε από την αιτία αυτή δι-έβαλε τον Άγιο η μητέρα του στον βασιλιά, ότι είναι Χριστιανός. Και ο βασιλιάς πρόσταξε τον ηγεμόνα της Καισαρείας στην Παλαι-στίνη, Ούλκιο λεγόμενο, να κάνει την κατά του Αγίου εξέταση. Και λοιπόν, επειδή ο Μάρτυρας δεν πείσθηκε να θυσιάσει στα εί-δωλα, γι' αυτό δάρθηκε δυνατά.

Έπειτα ρίχθηκε στην φυλακή, όντας μισαποθαμένος. Εκεί όμως εμφανίσθηκε ο Κύριος ημών Ιησούς Χριστός και, αφού έλυσε από τα δεσμά τον πρώην Νεανία, τον μετονόμασε Προκόπιο. Φανέρωνε το όνομα αυτό, ότι θα προκόψει και θα τελειώσει στο μαρτύριο. Κοντά σ' αυτά, έβαλε ο Κύριος και στην καρ-διά του Αγίου ανδρεία και θάρρος, για να υπομείνει τις τιμωρίες, με τις οποίες τον φοβέρι-ζαν. Έπειτα πήγαν οι Έλληνες τον Μάρτυ-ρα μέσα στον ναό των ειδώλων. Εκεί δε όντας με την προσευχή του σύντριψε τα είδω-λα, τα όποια, αφού παραδόξως μεταβλήθη-καν σε νερό, χύθηκαν έξω από την πόρτα.

Αυτό το θαύμα βλέποντας οι στρατιώ-τες των δυο νουμέρων και οι δύο τριβούνιοι, Νικόστρατος και Αντίοχος ονομαζόμενοι, πίστεψαν στον Χριστό και βαπτίσθηκαν από τον Επίσκοπο Λέόντιο, οι οποίοι με προσταγή του βασιλιά αποκεφαλίσθηκαν και έλαβαν τους στεφάνους του μαρτυρίου. Συνελήφθησαν ακόμη και δώδεκα γυναίκες συγκλητικές μαζί με την Θεοδοσία, την μητέρα του Αγίου, οι οποίες πίστεψαν στον Χριστό με το παραπάνω θαύμα.

Τότε, αφού πρώτα τις έδειραν άσπλαγχνα, στην συνέχεια έκοψαν τους μαστούς τους και με σιδερένιες σφαίρες πυρακτωμένες έκαψαν τις μασχάλες τους, τελευταία δε τις αποκεφάλισαν και έτσι έλαβαν της αθλήσεως τους στεφάνους. Μετά από αυτά έγινε άλλος ηγεμό-νας, Φλαβιανός ονόματι, ο οποίος έφερε τον Άγιο για εξέταση, και ε-πειδή ο Μάρτυρας δεν πείσθηκε να αρνηθεί τον Χριστό, γι'

αυτό τον λόγο πρόσταζε έναν υπηρέτη, Αρχέλαο λεγόμενο, να τον κτυπήσει με το σπαθί στην κοιλιά. Μόλις όμως εκείνος σήκωσε το χέρι κατά του Αγίου, έπεσε κατά γης και ξεψύχησε.

Στην συνέχεια, αφού τέντωσαν τον Μάρτυρα με σχοινιά, τον έδειραν με ωμά νεύρα και τον έκαψαν με αναμμένα κάρβουνα. Επά-νω δε στα καμένα μέλη του έχυσαν ξύδι. Έπειτα έβαλαν στο χέρι του κάρβουνα με λιβάνι. Ο δε γενναίος του Κυρίου αγωνιστής, κρά-τησε ακίνητο το χέρι του, έως ότου κατακάηκε όλο. Δηλαδή δεν σκόρπισε το λιβάνι, για να μη φανεί με τον σκορπισμό του στους ασεβείς, ότι πρόσφερε θυσία στα είδωλα. Υστέρα όμως από όλα, κρέμασαν τον αθλητή και έδεσαν τα χέρια του. Και ενώ επρόκειτο να μπει μέσα σε ένα φούρνο αναμμένο, τον καταψύχρανε με την σφραγίδα και τον τύπο του τιμίου Σταυρού. Τελευταία όμως δέχεται την διά ξίφους απόφαση και έτσι αφού αποκεφαλίσθηκε, προς τον Κύριο αποδήμησε.

Τελείται δε η Συναξις και εορτή του στον μαρτυρικό του Ναό, που είναι κοντά στην Χελώνα και λέγεται Κονδύλιο.

(Αγίου Νικοδήμου Αγιορείτου, Συναξαριστής τ. ΣΤ΄, έκδ. Συνοδία Σπυρίδωνος Ιερομονάχου, Ιερά Καλύβη Άγιος Σπυρίδων, Νέα Σκήτη Άγιον Όρος σ. 46-49)

<http://bit.ly/2tABB8B>